דְּכָל הָעוֹלֶה לְיִבּוּם עוֹלֶה לַחֲלִיצָה – כל יבמה שראויה ליבום וביאת היבם עליה קונה אותה ופוטרת אותה מזיקתה, ראויה אף לחליצה וניתרת לשוק על ידה. וְאולם כָּל שֶׁאֵין עוֹלֶה לְיִבּוּם אֵינוֹ עוֹלֶה לַחֲלִיצָה – אין חליצתה חליצה. ואם לדברי רבי יוחנן מעוברת אינה ראויה ליבום בהכרח אף חליצתה אינה חליצה, ואין שום מקום לחלק בין יבום לחליצה.

רבא גורס בברייתא בגירסא הראשונה שהובאה לעיל, ומתרץ תירוץ אחר: אֶלָּא אָמַר רָבָא, חָכְמֵי קָאָמַר, הַכּוֹנֵס את יְבִמְתּוֹ וְנִמְצֵאת מְעוּבֶּרֶת, חֲרֵי זוֹ לֹא תִּנָּשֵׂא צָרָתָהּ לשוק, שֶׁמָּא יֵהא וְלָד בֶּן קַיָּימָא, וּבִיאַת מְעוּבֶּרֶת בעובר בן קיימא לֹא שְׁמָהּ בִּיאָה, וַחֲלִיצַת מְעוּבֶּרֶת לֹא שְׁמָהּ חֲלִיצָה. ואף שאם הוא בן קיימא אינה ראויה כלל לחליצה, מכל מקום היא אסורה להנשא. וְטעם הדבר הוא משום שֶׁהַוָּלָד אֵינוֹ פּוֹטֵר את נשי אביו ומתיר אותן לשוק עַד שֶׁיֵּצֵא לְאֲוִיר הָעוֹלָם, וכל זמן שלא נולד נחשב אביו כמי שאין לו בנים לענין שתיאסר אשתו לשוק, ואפילו שאינה ראויה ליבום וחליצה.

הגמרא מביאה ברייתא כדברי רבא: תַּנְיָא בְּוָותֵיהּ דְּרַבָּה, הַכּוֹנֵס את יְבִמְתּוֹ וְנִמְצֵאת מְעוּבֶּרֶת, חֲרֵי זוֹ לֹא תִּנָּשֵׂא צָרָתָהּ לאדם מהשוק כל זמן שהעובר לא נולד, שֶׁמָּא יֵהא וָלָד בֶּן קַיָּימָא, וְאֵין בִּיאָה וַחֲלִיצָה של מעוברת פּוֹטֶרֶת אותה מזיקתה, אֶלָּא רק הַוָּלָד פּוֹטֵר אותה, וְאַף הַוָּלָד אֵין פּוֹטֵרָהּ עַד שֶׁיֵּצֵא לְאֲוִיר הָעוֹלָם.

הגמרא מקשה מברייתא זו על שיטת ריש לקיש: סְתָם שאין ביאת וחליצת המעוברת פוטרת את צרתה, משום דְּשֶׁמָּא יֵהא וָלָד בֶּן קַיָּימָא הוּא, הָא אם לבסוף יתברר דלֹא הָוֵי וָלָד בֶּן קַיָּימָא, מִיפַּטַּר צָרָתָהּ מחליצה וניתרת לשוק על ידי ביאת המעוברת. לֵימָא תֵּיהֱוֵי תֵּיובְתָּא מהברייתא על מה דְּאמר רֵישׁ לָקִישׁ שביאת מעוברת אינה ביאת יבום.

מתרצת הגמרא: אָמַר לָךְ רֵישׁ לָקִישׁ, חָכְמֵי קָאָתְנֵי בברייתא, הַכּוֹנֵס את יְבִמְתּוֹ וְנִמְצֵאת מְעוּבֶּרֶת, חֲרֵי זוֹ לֹא תִּנָּשֵׂא צָרָתָהּ, שֶׁמָּא לֹא יֵהא הָוֶלֶד בֶּן קַיָּימָא, וַחֲלִיצַת מְעוּבֶּרֶת לֹא שְׁמָהּ חֲלִיצָה, וּבִיאַת מְעוּבֶּרֶת לֹא שְׁמָהּ בִּיאָה, ועל כן אין ניתרת צרתה לשוק. וְאם תֹּאמַר, הַלָּךְ [–יש ללכת] אַחַר רוֹב נָשִׁים, וְרוֹב נָשִׁים וָלָד מְעַלְיָא יָלְדָן – ולד בר קיימא הן יולדות, ויש לסמוך על רוב זה ולהתיר את צרתה לשוק כדין אשת מת שיש לו בנים, לא כן הוא, אלא אף אם הוא בן קיימא מכל מקום הַוָּלָד אֵין פּוֹטֵר את אשת אביו מחליצה עַד שֶׁיֵּצֵא לְאֲוִיר הָעוֹלָם.

רבי אלעזר מוכיח כדברי ריש לקיש מהמשנה להלן: אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֶפְשָׁר אִיתָא לְהָא דְּרֵישׁ לָקִישׁ – וכי יתכן שהלכה כדברי ריש לקיש שביאת וחליצת מעוברת אינן נחשבות ליבום וחליצה, וְלֹא תָּנַן לָהּ בְּמַתְנִיתִין – ולא נשנה דבר זה באחת המשניות. נְפַק וְאַשְׁכַּח – יצא רבי אלעזר ודייק ומצא משנה כדברי ריש לקיש.

דְּתָנַן להלן (קיט.), הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעְלָהּ וְהלכה צָרָתָהּ עמו לְמְדִינַת הַיָּם ולא היו לו בנים באותה שעה, וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ לאשה זו מֵת בַּעְלֵךְ, חֲרֵי זוֹ לֹא תִּנָּשֵׂא לאדם מן השוק, וְכן לֹא תִּתְייַבֵּם לאחיו, עַד שֶׁתֵּדַע בודאות מה דינה, שכן יש לה לחשוש שֶׁמָּא מְעוּבֶּרֶת הִיא צָרָתָהּ, ונמצא שהיא פטורה מיבום.

וסבר רבי אלעזר שמה ששנינו במשנה 'לא תנשא', הוא אפילו על ידי חליצה. ולפי זה שאל: בְּשֶׁלָּמָא מה ששנינו דַּיְבוּמֵי לֹא תתייבם, הוא משום שֶׁמָּא מעוברת צרתה וְיֵהא הַוָּלָד בֶּן קַיָּימָא, וְאם ייבמה אחי בעלה יְפַּגֵּעַ בְּאֵימּוּר אֶשֶׁת אָח דְּאוֹרַיְיתָא, שכן היא אשת אח שיש לו בנים. אֶלָּא שיש לשאול על מה ששנינו 'לֹא תַּחְלוֹץ ותנשא', אַמַּאי לא תעשה כן. בְּשֶׁלָּמָא מה שלא תַּחְלוֹץ בְּתוֹךְ תִּשְׁעָה חדשים ממיתת בעלה וְתִנָּשֵׂא בְּתוֹךְ תִּשְׁעָה חדשים הללו, מובן מדוע לֹא תעשה כן, שהרי חַיְינוּ סָפֵק – ספק הוא שמא צרתה מעוברת בעובר בר קיימא וחליצתה אינה חליצה, ומכל מקום אינה נפטרת מחמת עובר זה, שכן אין הולד פוטר עד שיצא לאויר העולם כמבואר לעיל. אֶלָּא שעדיין קשה, שתַּחְלוֹץ בְּתוֹךְ תִּשְׁעָה חדשים למיתת הבעל, וְתִנָּשֵׂא לְאַחַר תִּשְׁעָה חדשים למיתתו, שכן באופן זה ממה נפשך היא מותרת לשוק. שהרי אם לא היתה צרתה מעוברת או שעוברה אינו בר קיימא חליצתה חליצה. ואם העובר הוא בר קיימא, הרי ודאי כבר נולד לאחר תשעה חדשים, ויש לו לפוטרה מחליצה ולהתירה לשוק. אלא בהכרח שחליצתה אינה מתירה אותה משום החשש שמא היתה צרתה מעוברת בשעת החליצה בעובר שאינו בר קיימא, וכל זמן שאשת המת מעוברת אין היא וצרתה ראויות לחליצה אפילו שלבסוף הפילה, וכדברי ריש לקיש.

הגמרא דוחה את ראיית רבי אלעזר. מקשה הגמרא: וּלְמַעְמָיךְ – הלא גם לשיטתך שכל זמן שאשת המת מעוברת אין מועילה חליצה יש להקשות, שתַּחְלוֹץ לאחר תשעה חדשים למיתת הבעל, וְתִנָּשֵׂא לְאַחַר תִּשְׁעָה חדשים למיתתו. שכן לאחר זמן זה הצרה בודאי אינה מעוברת עוד מהבעל, וממה נפשך היא מותרת לשוק, שכן אם הפילה הצרה נפטרה בחליצה, ואם ילדה ולד בן קיימא נפטרה משום שיש לו בן, ואילו מדברי המשנה משמע שלא תנשא עד שתדע אם צרתה מעוברת או לא, ואף לאחר תשעה חדשים.

אֶלָּא בַּר מִינָּהּ דְּהַהִיא – השאר משנה זו בחוץ ואל תוכיח ממנה כלום, וטעם מה שלא תחלוץ ותנשא הוא משום דְּאַבָּיֵי בַּר אַבָּא וְרַב חִנָּנָא בַּר אַבָּיֵי דְּאָמְרֵי תַּרְוַיְיהוּ בטעם מה שלא תחלוץ עד שתדע אם צרתה מעוברת, הוא משום שיש לחשוש שֶׁמָּא יֵהא וָלָד צרתה בֶּן קַיָּימָא, וְנִמְצָא שאַתָּה מַצְרִיכָהּ לחלוצה כָּרוּז לְכָהוּנָּה. שכן אם ילדה צרתה בן בר קיימא, נמצא שהיתה חליצתה שלא לצורך ואינה חליצה, ומעיקר הדין היא כשירה לכהונה. אך מאחר שלא ידעו הבריות שילדה צרתה וחליצתה אינה חליצה יחזיקוה כחלוצה הפסולה לכהונה, ועל כן אין להתירה לכהן מבלי שיכריזו עליה בית דין שאינה חלוצה. וכדי שלא להזדקק להכרזת בית דין, אמרו שלא תחלוץ עד שתדע בודאי שלא ילדה צרתה.

שואלת הגמרא: ותחלוץ אף מספק, וְאם יתברר שלא היתה זו חליצה לַצָּרְכָהּ [–נצריכה] כרוז כדי להתירה לכהונה, ומדוע אנו אוסרים עליה את החליצה כדי למנוע את ההכרזה. משיבה הגמרא: חששו חכמים דִּלְמָא אֵיכָּא אִינִישׁ דְּהָוֵי בַּחֲלִיצָה וְלָא הָוֵי בְּהַכְרָזָה – שמא יש אדם שהיה בשעת החליצה ולא היה בשעת ההכרזה, וּבשיראה שהיא נשאת לכהן אָתֵי לְמֵימַר קָשָׁרֵי חֲלוּצָה לְכֹהֵן – יבוא לומר שהתירו חלוצה לכהן. על כן אסרו עליה לחלוץ עד שיתברר האם היא צריכה חליצה או לא.

הגמרא מביאה דחיה נוספת על הוכחת רבי אלעזר: אָמַר לֵיהּ אַבָּיֵי לרבי אלעזר, מה ראיה היא מהמשנה שאין חליצתה חליצה אפילו אם העובר אינו בר קיימא, מִידֵי [–וכי] 'לֹא תַּחְלוֹץ וְלֹא תִּתְייַבֵּם' קָתָנֵי במשנה, והרי 'לֹא תִּנָּשֵׂא וְלֹא תִּתְייַבֵּם' קָתָנֵי. ובאה המשנה להשמיענו שאין מתירים אותה להנשא לשוק בְּלֹא חֲלִיצָה, ואין הולכים אחר רוב נשים שמתעברות ויולדות ולד בר קיימא ותולים שגם צרתה היא מהרוב. אֲבָל אִי חָלִיץ לָהּ יבמה בתוך תשעה חדשים ממיתת בעלה הָכֵי נַמֵּי דְּשַׁרְיָא – יתכן שהיא אכן מותרת להנשא לשוק לאחר תשעה חדשים, משום שחליצת מעוברת שמה חליצה. ואם כן המשנה מתפרשת גם לשיטת רבי יוחנן, ואין להוכיח ממנה לריש לקיש.

הגמרא מביאה בריייתא כדברי ריש לקיש: תַּנְיָא בְּוָותֵיהּ דְּרֵישׁ לָקִישׁ, הַחוֹלֵץ לְמְעוּבֶּרֶת ולבסוף הִפִּילָה, צְרִיכָה שוב חֲלִיצָה מִן הָאַחִין. הרי שחליצת מעוברת לא שמה חליצה, וכדברי ריש לקיש.

רבא פוסק הלכה כריש לקיש בשלשה מקומות שבהם נחלק על רבי יוחנן: אָמַר רָבָא, הִלְכְתָא בְּוָותֵיהּ דְּרֵישׁ לָקִישׁ בְּהָנֵי תְּלָת – בשלש הלכות אלו. חָדָא – ההלכה הראשונה היא, הָא דְּאָמְרָן – מה שאמרנו לעיל, שביאת מעוברת אין שמה ביאה, וחליצת מעוברת אין שמה חליצה.

וְאִידָךְ – ההלכה השניה היא, במחלוקת שנחלקו בביאור דברי המשנה בבבא בתרא (קכו:). דְּתָנַן, שכיב מרע הַמַּחֲלִיק את נְכָסָיו ליורשיו עַל פֶּה, שלא כפי דיני ירושה של התורה, ואמר זאת בלשון מתנה ולא בלשון ירושה, אם רִיבָּה נכסים לְאֶחָד מבניו ונתן לו יותר משאר הבנים, וְכן אם מִיעֵט נכסים לְבֶן אֶחָד ונתן לו פחות

המשך בעמוד לא

משאר הבנים, וְכן אם הִשְׁוָה לָהֶם אֶת הַבְּכוֹר ונתן חלק שוה לכולם מבלי לתת לבכור פי שנים, דְּבָרָיו קַיָּמִין. שכן בעודו בחיים בידו לתת את ממונו למי שירצה. וְאולם **אִם אָמַר** שהוא מחלק את נכסיו **מְשׁוּם** יְרוּשָּׁה וריבה לאחד או שמיעט לו או שהשוה את הבכור, **לֹא אָמַר כְּלוּם**, ואין בידו לשנות את דיני הירושה, שכן המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל. ואם **כָּתַב** גם בלשון ירושה וגם בלשון מתנה, בֵּין אם כתב את לשון המתנה **בַּתְּחִלָּה** ואת לשון הירושה בסוף, כגון שכתב 'תנתן שדה פלונית לבני פלוני ויירשנה', **בֵּין** אם כתב לשון מתנה **בַּסּוֹף** ולשון ירושה בתחילה, כגון 'יירש בני פלוני שדה פלונית ותנתן לו', **בֵּין** שכתב **בָּאֶמְצַע** שנותן **מְשׁוּם מַתָּנָה** ובתחילה ובסוף לשון ירושה, כגון 'יירש בני פלוני שדה זו ותנתן לו ויירשנה', **דְּבָרָיו קַיָּמִין**, מכיון שהזכיר בתוך דבריו לשון מתנה.

ואם ציוה את נכסיו לשני בני אדם, לאחד בלשון ירושה ולשני בלשון מתנה, ואמר ׳יירש פלוני שדה פלונית, ותתנתן שדה פלונית לפלוני׳, נחלקו רבי יוחנן וריש לקיש בדינו. לדעת רבין בשיטת רבי יוחנן דבריו קיימים, שכן מאחר שהזכיר לשון מתנה אצל אחד מהם, נחשבת היא כמתנה אף לגבי חבירו. וְאָמַר רֵישׁ לָקִישׁ, לא כן הוא, אלא לְעוֹלָם לֹא קָנָה זה שניתנו לו הנכסים בלשון ירושה, עַד שֶׁיֹּאמַר בתוך דבריו לשון מתנה לגבי שניהם, כגון ׳פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי יִרְשׁוּ שָׂדֶה פְּלוֹנִית וּפְלוֹנִית שְׁנֹתַתִּים לָהֶם בְּמַתָּנָה, וְיִרָשׁוּם׳. אבל אם הזכיר לאחד מהם לשון מתנה ולשני בלשון ירושה, לא קנה אלא זה שאמר לו לשון מתנה. והלכה כריש לקיש במחלוקת זו.

וְאִידָךְ – המחלוקת השלישית שבה הלכה כריש לקיש, היא בביאור דברי המשנה בבבא בתרא (קלו.), הַתָּנָן, הַכּוֹתֵב כָּל נְכָסָיו לִבְנוֹ במתנה מהיום ולְאַחַר מוֹתוֹ – שמקנה לו את קנין הגוף בנכסים מהיום ומשייר בהם לעצמו קנין פירות עד שימות, הָאָב לבדו אֵינוֹ יָכוֹל לְמָכּוֹר לגמרי את הנכסים לאדם אחר מִפְּנֵי שֶׁנְּתָנָן לַבֵּן וכבר אינם שייכים לו. וְגם הַבֵּן לבדו אֵינוֹ יָכוֹל לְמָכּוֹר אותם לגמרי בחיי האב מִפְּנֵי שֶׁהֵן בְּרְשׁוּת הָאָב לענין אכילת פירותיהם. ואם מָכַר אותם הָאָב הרי הם מְכוּרִין ללוקח רק לענין אכילת הפירות שיצמידו עַד שֶׁיָּמוּת הוּא [–האב]. שכן קנין האב בנכסים הוא רק לאכילת הפירות שיצמיחו בימי חייו, אבל לגבי הפירות שיצמיחו לאחר מותו הנכסים שייכים לבן, ואין ביד האב למכור את מה שאינו שלו. ואם מָכַר הַבֵּן את הנכסים, אֵין לַלּוֹקֵחַ כְּלוּם עַד שֶׁיָּמוּת הָאָב, ואינו אוכל אלא את הפירות שלאחר מיתת האב, שכן אף לבן עצמו אין כלום בפירות בחיי האב, והלוקח הבא מכוחו אינו עדיף ממנו. וְאִיתְּמַר, מָכַר הַבֵּן בְּחַיֵּי הָאָב וְאחר המכירה מֵת הַבֵּן בְּחַיֵּי הָאָב, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, לֹא קָנָה לוֹקֵחַ אף לאחר שימות האב. וְרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר, קָנָה הלוֹקֵחַ מיד את גוף הנכסים, ולאחר שימות האב יזכה גם בפירותיהם. ואף במחלוקת זו הלכה כריש לקיש.

הגמרא מפרשת את שורש המחלוקת האמורה: רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, אם מת הבן בחיי האב לֹא קָנָה לוֹקֵחַ, משום שלשיטתו קִנְיַן פֵּרוֹת כָּקִנְיַן חַגּוֹךְ דָּמֵי, ובעל קנין הפירות נחשב לבעלים העיקרי, לפי שעיקר הדבר עומד לאכילת פירותיו ולתשמישיו. ומאחר שיש לאב בחייו קנין פירות בנכסים אלו, הרי זה כאילו גם גופם קנוי לו, ולפיכך אם מת הבן בחיי האב לא חלה מכירתו, שכן מאחר שלא יזכה לעולם בפירותיהם אינו נחשב כבעלים עליהם. ומה שמשמע מהמשנה שלאחר שמת האב קנה הלוקח, הוא רק באופן שמת האב לפני הבן, שלבסוף קנה הבן גם את קנין הפירות של נכסים אלו, ועל כן כבר מעתה בידו למכור זכות זו שתבוא לידו. וְרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר קָנָה לוֹקֵחַ, משום שלשיטתו קִנְיַן פֵּרוֹת לָאו כְּקִנְיַן חַגּוֹךְ דָּמֵי, ואין בעל הפירות נחשב כבעלים על הדבר, אלא בעל הגוף נחשב לבעלים, ואפילו אם לעולם לא יבואו הפירות לידיו חלה מכירתו.

שנינו במשנתנו: הכונס את יבמתו ונמצאת מעוברת, אם אֵין הַוָּלָד שֶׁל קַיָּמָא הוּ׳ יקיים. הגמרא מביאה שיטה החולקת על משנתנו: תָּנָא בברייתא, מְשׁוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמְרוּ, אף כשלבסוף הפילה והתברר למפרע שהיתה מותרת לו ביבום, קנסוהו חכמים שיוֹצִיא אותה בְּגֵט ולא יחזירנה לעולם. משום שבשעה שכנסה עדיין לא התברר הדבר, והכניס את עצמו לספק איסור אשת אח.

רבא מדמה שיטה אחרת לשיטת רבי אליעזר: אָמַר רָבָא, רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד, שקנסו את הנושא אשה באיסור וחייבוהו להוציאה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר סובר כן, בְּהָא דְּאָמַרְן שהכונס את יבמתו מעוברת יוציאנה, וכן מצינו לְרַבִּי מֵאִיר שאמר כן בברייתא. דְּתַנְיָא, לֹא יִשָּׂא אָדָם אשה הַמְעוּבֶּרֶת מֵחֲבִירוֹ וְאת מֵינֶקֶת חֲבִירוֹ – אשת חבירו המניקה את בנם, לאחר שמת חבירו, עד לאחר עשרים וארבעה חודשי ההנקה. וְאִם נָשָׂא אותה בתוך זמן זה יוֹצִיא אותה בגט וְלֹא יַחְזִיר עוֹלָמִית. דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְאולם חֲכָמִים אוֹמְרִים, יוֹצִיא אותה כל ימי עיבורה והנקתה, וְלִכְשֶׁיִּגְיַע זְמַנּוֹ לִבְנוֹם לאחר כ״ד חדשים מלידת בנה ישוב ויִכָּנוֹם אותה.

אָמַר לֵיהּ אַבַּיֵי לרבא, מַמַּאי – מנין לך שרבי מאיר ורבי אליעזר אוחזים בשיטה אחת. דִּלְמָא לֹא הֵיא, אלא שעַד כָּאן לֹא קָאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הָכָא בכונס את יבמתו מעוברת שקנסוהו להוציאה אֶלָּא מִשּׁוּם דְּקָנַע בְּסִפֵּק אִיסּוּר אֵשֶׁת אָח דְּאוֹרַיְיתָא, שכן כל זמן שלא התברר שהולד נפל היה לו לחשוש שמא יהיה הולד בר קיימא, והרי היא אשת אח שיש לו בנים. אֲבָל הָתָם בנושא מעוברת ומינקת חבירו שעבר על איסור דְּרַבָּנָן בלבד, יתכן שאף רבי אליעזר בְּרַבָּנָן סְבִירָא לֵיהּ שלא קנסוהו להוציאה עולמית. אִי נַמִי – עוד יש לומר, עַד כָּאן לֹא קָאָמַר רַבִּי מֵאִיר הָתָם בנושא מעוברת ומינקת חבירו שיוציאנה עולמית, אֶלָּא מִשּׁוּם שזלזל באיסור דְּרַבָּנָן, וַחֲכָמִים עָשׂוּ חִיזּוּק לְדִבְרֵיהֶם יוֹתֵר מִשֶּׁל תּוֹרָה, כדי שלא יבואו ללמוד ממנו לזלזל בדבריהם. אֲבָל הָכָא בכונס יבמתו מעוברת, שנכנס בספק איסור מְדְּאוֹרַיְיתָא, יתכן שמודה רבי מאיר שאין לקונסו בכדי שלא יבואו לזלזל באיסור זה, משום דְּמַפְרֵשׁ פָּרְשֵׁי מִינָּהּ – בני אדם פורשים מאיסור תורה ואין צורך לעשות לו חיזוק ולקנוס את העובר עליו.

הגמרא מפרשת את שיטת חכמים: אָמַר רָבָא, וּלְדִבְרֵי חֲכָמִים שאמרו שהנושא מעוברת יוציא רק למשך זמן של כ״ד חדשים, יוֹצִיאָהּ בְּגֵט במשך זמן זה, ואין די שיפרוש ממנה. הגמרא מוכיחה כדבריו: אָמַר מַר זוּטְרָא, דַּיְקָא נַמִי כן מלשון הברייתא, דַּהרי קָתָנֵי ׳יוֹצִיא׳, וְלֹא קָתָנֵי ׳יַפְרִישׁ׳, ו׳יוציא׳ משמע הוצאה בגט. מסיקה הגמרא: אכן שְׁמַע מִינָּהּ כדברי רבא.

הגמרא דנה בשיטת חכמים במעוברת ומינקת שנישאו לכהן, והקדימה בנידון דומה בחליצה: אָמַר לֵיהּ רַב אַשִׁי לְרַב הוּשַׁעְיָא בְּרֵיהּ דְּרַב אִידִי, הָתָם במסכת שבת (קלה:) (תנן) [תַּנְיָא], רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, כָּל ולד שֶׁשָּׁהָא בחיים לאחר לידתו, בְּולד אָדָם שְׁלֹשִׁים יוֹם לאחר לידתו אֵינוֹ נֶפֶל, ופוטר את אמו מחליצה. מדייקת הגמרא: הָא אם לֹא שָׁהָא אלא מת בתוך שלשים יום, וכגון שנפל מן הגג או אבלו ארי, סְפֵיקָא חָיֵי האם הוא נפל או לא, שכן יתכן שלולי מקרה זה היה חי לאחר שלשים יום. וכן היא שיטת רבן שמעון בן גמליאל, אבל לשיטת חכמים אינו ספק נפל, אלא בר קיימא הוא, משום שיש ללכת אחר רוב נשים שיולדות ולד בר קיימא, ולתלות שאף ולד זה הוא מהרוב. וְאִיתְּמַר לגבי יבמה מעוברת, שאם מֵת הולד בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם ללידתו, שלשיטת רבן שמעון בן גמליאל ספק הוא האם הולד היה נפל והיא צריכה חליצה, או שהולד היה בר קיימא ואינה צריכה חליצה, וְעָמְדָה היבמה וְנִתְקַדְּשָׁה לאדם מן השוק ללא חליצה, נחלקו אמוראים בדינה. רַבִינָא מְשַׁמֵּיהּ דְּרַבָּא אָמַר, מכיון שהולד הוא ספק נפל ספק בר קיימא, אֵם היבמה אֵשֶׁת יִשְׂרָאֵל הִיא – אם מי שקידשה הוא ישראל המותר בחלוצה, הרי היא חוֹלֶצֶת מספק וניתרת לבעלה. וְאֵם אֵשֶׁת כֹּהֵן הִיא אֵינָהּ חוֹלֶצֶת משום שבכך תיאסר על בעלה, שהרי חלוצה אסורה לכהן, ועל כן יש לסמוך במקרה זה על שיטת חכמים הסוברים שהוא בחזקת בר קיימא, ואמו מותרת לשוק ואינה זקוקה לחליצה. וְרַב מְשַׁרְשְׁיָא מְשַׁמֵּיהּ דְּרַבָּא אָמַר, אַחַת זוֹ שהתקדשה לישראל וְאַחַת זוֹ שהתקדשה לכהן חוֹלֶצֶת מספק, ואף במקום שהיא נאסרת על בעלה על ידי החליצה יש לחוש לשיטת רבן שמעון בן גמליאל שהוא ספק נפל, ושמא אמו צריכה חליצה. אָמַר לֵיהּ רַבִינָא לְרַב מְשַׁרְשְׁיָא,